

BIULETYN

Polskiego Komitetu Pomocy Społecznej

"Chcemy pomagać i wiemy jak to robić"

2/2015

W numerze:

O planach
Ministerstwa
Sprawiedliwości
dot. darmowej
pomocy prawnej
dla
najuboższych

strona 1, 2, 3

W Opolu
zapewnią
opiekę
seniorom

strona 3

Z wokandy,
czyli ciekawe
orzeczenia
sądów

strona 4

BĘDZIE BEZPŁATNA POMOC PRAWNA DLA NAJUBOŻSZYCH

Bezpłatna pomoc prawna dla najuboższych Polaków? Wiele wskazuje na to, że już niedługo stanie się to faktem. W ciągu najbliższego miesiąca do Sejmu wpłynie przygotowany przez rząd projekt ustawy o nieodpłatnej pomocy prawnej i informacji prawnej.

Nad dokumentem przez wiele miesięcy pracowało Ministerstwo Sprawiedliwości. Obecnie znajduje się w końcowej fazie uzgodnień międzyresortowych i konsultacji społecznych.

Jak zauważa resort problem wydaje się dotyczyć zwłaszcza osób wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem. Autorzy raportu „Korzystający i niekorzystający z poradnictwa prawnego i obywatelskiego raport cząstkowy” wyodrębnili dwa główne typy beneficjentów pomocy prawnej:

„nieśmiałyh petentów” (osoby znajdujące się w bardzo trudnej, niekiedy nawet dramatycznej sytuacji nie tylko materialnej, ale także osobistej - w ich wypadku występował nie jeden problem prawny, ale cały splot problemów, połączonych i wzajemnie się warunkujących) i

„świadomyh klientów” (osoby traktujące pomoc jako mniej lub bardziej należną usługę, mające wyższe wymagania).

Wydaje się, że to właśnie pierwsza z grup wymaga priorytetowego wsparcia, gdyż druga jest obecnie w stanie skorzystać z pomocy prawnej świadczonej m.in. przez organizacje pozarządowe. Za koncepcją ograniczenia (na obecnym etapie) bezpłatnego systemu pomocy prawnej do osób szczególnie potrzebujących opowiedzieli się także autorzy opracowania „System nieodpłatnego poradnictwa prawnego i obywatelskiego w Polsce Propozycje rozwiązań modelowych i założeń polityki państwa”.

więcej na str. 2-3

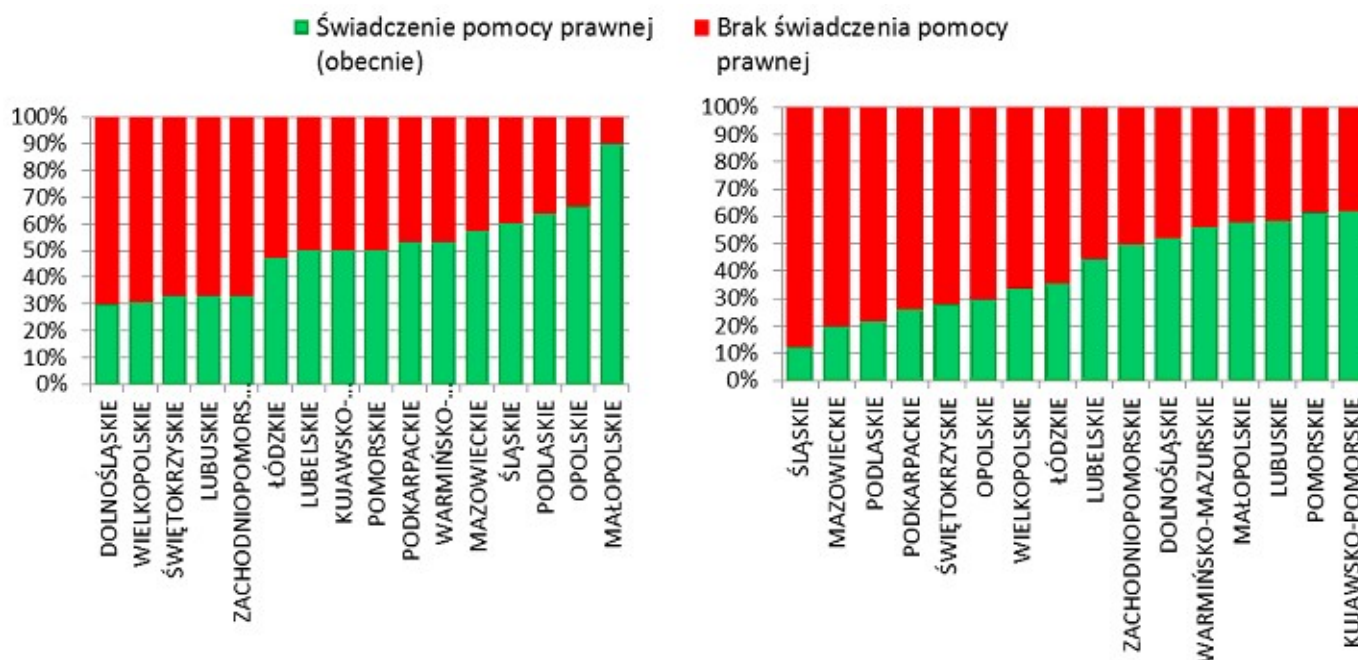
BĘDZIE BEZPŁATNA POMOC PRAWNA DLA NAJUBOŻSZYCH

Istniejąca sieć pomocy prawnej pozostawia wiele do życzenia. Z ankiety przeprowadzonej przez Ministerstwo Sprawiedliwości na szczeblu powiatów i gmin wyłania się obraz bardzo zróżnicowanej dostępności do pomocy prawnej:

skierowana do osób uprawnionych do korzystania z pomocy społecznej z powodu m.in.: ubóstwa, niepełnosprawności, sieroctwa, bezrobocia, przemocy w rodzinie, a także wielodzietności.

świadczenia.

Pomoc prawna będzie polegała na:
1. poinformowaniu osoby uprawnionej o obowiązującym stanie prawnym, przysługujących jej uprawnieniach lub spoczywających na niej obowiązkach;

Odsetek powiatowy (lewy panel) i gmin (prawy panel), w których prawnicy - adwokaci i radcowie prawni - udzielają nieodpłatnej pomocy prawnej

Projektowany system będzie składał się z dwóch modułów: nieodpłatnej pomocy prawnej oraz nieodpłatnej informacji prawnej.

Darmową pomoc prawną (na etapie przedsądowym) otrzyma obywatel uprawniony do otrzymywania pomocy społecznej zaś dostęp do informacji o prawie uzyska każdy obywatel. Projekt ustawy pozwala na wykorzystanie doświadczenia i dorobku organizacji pozarządowych zachowując wszystkie dotychczasowe formy świadczonej przez nie pomocy.

Bezpłatna pomoc prawna będzie

Z pomocy będą mogli korzystać także posiadacze oraz osoby, które ucierpią np. w sytuacji klęski żywiołowej.

W skali całego kraju powstanie co najmniej 1549 punktów, w

których nieodpłatnie będzie świadczona pomoc prawna przez adwokatów lub radców prawnych oraz 42 stanowiska na potrzeby udzielania informacji prawnej za pośrednictwem infolinii.

Nieodpłatna pomoc prawna

Będzie przysługiwać osobie fizycznej, której w okresie roku poprzedzającego zwrócenie się o udzielenie pomocy prawnej zostało przyznane świadczenie z pomocy społecznej lub w sytuacjach nadzwyczajnych, która spełnia warunki przyznania takiego

2. wskazaniu osobie uprawnionej sposobu rozwiązania dotyczącego jej problemu prawnego;
3. pomocy w sporządzeniu wymagającego wiedzy prawniczej projektu pisma w zakresie niezbędnym do udzielenia pomocy, z wyłączeniem pism procesowych w postępowaniach przygotowawczym lub sądowym i pism w postępowaniu sądownoadministracyjnym;
4. sporządzeniu projektu pisma procesowego o zwolnienie od kosztów sądowych lub o ustanowienie pełnomocnika z urzędu.

Pomoc nie będzie natomiast obejmowała spraw z zakresu prawa podatkowego, celnego, dewizowego, handlowego i działalności gospodarczej, z wyjątkiem jej rozpoczęcia.

BĘDZIE BEZPŁATNA POMOC PRAWNA DLA NAJUBOŻSZYCH

W udzielanie pomocy prawnej będą zaangażowane jednostki samorządu terytorialnego oraz prawnicze samorządy zawodowe.

Powiat będzie zawierał porozumienie z gminami na obszarze tego powiatu w sprawie wykonywania zadania polegającego na udzielaniu pomocy prawnej, określające w szczególności:

1. gminne lub powiatowe jednostki organizacyjne, w których będą usytuowane punkty pomocy prawnej;

2. harmonogram wskazujący dni i godziny, w których będzie udzielana pomoc prawna;

3. zasady współpracy w zakresie zapewnienia warunków lokalowych adwokatom i radcom prawnym udzielającym pomocy prawnej.

Powiat będzie również corocznie zawierał z okręgową radą adwokacką i radą okręgową izby radców prawnych właściwymi dla siedziby władz powiatu porozumienie w sprawie udzielania pomocy prawnej na obszarze powiatu, określające w szczególności:

1. liczbę adwokatów i radców prawnych, którzy będą udzielać pomocy prawnej na obszarze powiatu, z uwzględnieniem potrzeby zapewnienia równomiernego udziału adwokatów

i radców prawnych w wykonywaniu tego zadania;

2. zobowiązanie dziekanów okręgowej rady adwokackiej i rady okręgowej izby radców prawnych do imiennego wskazywania adwokatów i radców prawnych, z ewentualnym wskazaniem preferowanych dziedzin prawa, wyznaczonych do udzielania pomocy prawnej;

3. szczegółowe zasady wynagradzania adwokatów i radców prawnych udzielających pomocy prawnej.

Pomocy prawnej będzie udzielał osobiście adwokat lub radca prawny na podstawie umowy zawartej z powiatem.

Nieodpłatna informacja prawna

Nieodpłatna informacja prawna będzie przysługiwać również tylko osobom fizycznym. Obywatel uzyska informację o obowiązujących aktach normatywnych regulujących przedstawione zagadnienie, sposobach uzyskania pomocy prawnej lub innego rodzaju pomocy dotyczącej rozwiązania problemów prawnych.

Wojewoda będzie prowadził wojewódzkie centrum informacji prawnej wchodzące w skład urzędu wojewódzkiego. W wojewódzkim centrum informacji prawnej będzie

prowadzona obsługa infolinii, za której pośrednictwem będzie udzielana informacja prawna.

Organizację usługi telekomunikacyjnej w zakresie infolinii zapewni Minister Sprawiedliwości. Realizację zadania polegającego na udzielaniu informacji prawnej w wojewódzkim centrum informacji prawnej wojewoda powierzy organizacji pozarządowej, wyłanianej corocznie w otwartym konkursie ofert.

Zapowiadany projekt ministerstwo sprawiedliwości reklamuje jako istotny element ogłoszonego 1 października 2014 r. exposé Prezesa Rady Ministrów Ewy Kopacz, która mówiła o stworzeniu programu „Prawo dla każdego”. Dzięki współpracy rządu, samorządów i organizacji pozarządowych zagwarantuje on bezpłatny dostęp do darmowych porad prawnych na poziomie lokalnym i zniweluje zbyt często występującą w naszym kraju barierę finansową do korzystania z dobrej usługi prawnej.

Przepisy dotyczące nieodpłatnej pomocy prawnej mają wejść w życie od początku 2016 roku, a te odnoszące się do informacji prawnej od początku roku 2017.

oprac. na podstawie materiałów MS

ZAPEWNIĄ OPIEKĘ SENIOROM

Opolski oddział Polskiego Komitetu Pomocy Społecznej zapewni opiekę najstarszym mieszkańcom gminy Leśnica. PKPS w Opolu złożył najlepszą ofertę w ogłoszonym przez gminę przetargu. Zgodnie z prawem gmina musi zapewnić usługi opiekuńcze dla osób niesamodzielnych. Władze gmin samodzielnie ustalają kryterium dochodowe, na podstawie którego pomoc jest finansowana w całości przez samorząd. Po przekroczeniu tego kryterium za opiekę musi

zapłacić senior lub jego dzieci. By jednak pociągnąć je do obowiązku alimentacyjnego wobec rodzica, ten musi się na to zgodzić. Opolski PKPS będzie świadczyć usługi opiekuńcze za 13,50 zł za godzinę. Zatrudnieni przez PKPS opiekunowie będą mieli w zakresie swoich obowiązków między innymi: robienie porządków, zakupów, gotowanie czy wyjście na spacer. Władze Leśnicy liczą, że oferta spotka się z dużym zainteresowaniem, także w

charakterze komercyjnym. Samorządowcy liczą na to, że z odpłatnej pomocy PKPSu skorzystają także rodziny seniorów, które mieszkają za granicą i które będzie stać, aby samodzielnie ponieść koszty opieki dla członków ich rodziny. Usługi opiekuńcze są kolejnym elementem programu socjalnego Leśnicy. Usługi medyczne świadczy już w gminie Caritas.

Z wokandy: pomoc społeczna nie może być stałym źródłem dochodu

Teza: Strona korzystająca ze świadczeń celowych z pomocy społecznej nie może oczekiwać zaspokojenia każdej zgłoszonej potrzeby w satysfakcjonującym ją zakresie, albowiem pomoc celowa jest jedynie wsparciem i nie może być pojmowana jako stałe źródło dochodów.

Skarżący J. G. wystąpił do Ośrodka Pomocy Społecznej w W. o przyznanie celowej pomocy finansowej z przeznaczeniem na pokrycie kosztów dojazdu na rehabilitację. Podał, że utrzymuje się z niewielkiego gospodarstwa rolnego oraz że brakuje mu pieniędzy na normalne funkcjonowanie, naprawę zużytego sprzętu i maszyn oraz na remont domu przed zimą. Nadto został skierowany na zabiegi rehabilitacji kręgosłupa, na które musi dojeżdżać kilkanaście kilometrów w jedną stronę. Nie określił jakiej kwoty pomocy oczekuje i jakim środkiem transportu będzie dojeżdżać na zleconą rehabilitację.

Kierownik Ośrodka Pomocy Społecznej w W. po przeprowadzeniu postępowania orzekł o przyznaniu stronie jednorazowego zasiłku celowego w kwocie 100 złotych na pokrycie kosztów związanych z dojazdami na rehabilitację. Z decyzją tą wnioskodawca się nie zgodził i wniósł odwołanie. W odwołaniu stwierdził, że przyznana pomoc jest zbyt niska i nie pokryje kosztu dojazdów na wszystkie zabiegi a sam nie posiada własnych środków na ten cel i zmuszony będzie przerwać rehabilitację.

WSA w Białymstoku uznał, że:

Stosownie do art. 39 ust. 1 i 2 ustawy o pomocy społecznej zasiłek celowy może być przyznany w celu zaspokojenia niezbędnej potrzeby bytowej, w szczególności na pokrycie części lub całości kosztów zakupu żywności, leków i leczenia, opału, odzieży, niezbędnych przedmiotów użytku domowego, drobnych remontów i napraw w mieszkaniu, a także kosztów pogrzebu. Sformułowanie przepisu "może być przyznany" oznacza, że decyzja w przedmiocie przyznania zasiłku celowego ma charakter uznaniowy. Uzyskanie tego świadczenia nie zależy wyłącznie od spełnienia obowiązkowego, ustawowo wymaganego kryterium dochodowości wynikającego z art. 8 ustawy o pomocy społecznej i jednego z kryteriów w skazanych w art. 7 ust. 2 – 15 ustawy (np. sieroctwa, bezrobocia, niepełnosprawności, przemocy w rodzinie, bezradności, zdarzenia losowego itp.). Jako świadczenie nieobligatoryjne zasiłek celowy może bowiem nie zostać przyznany w ogóle, gdy organ oceni, że istnieją – po stronie wnioskodawcy lub organu - okoliczności uniemożliwiające uwzględnienie wniosku o przyznanie tej formy pomocy lub może być przyznany jedynie w części żądanej przez stronę. Uzasadnienie decyzji uznaniowej w przedmiocie zasiłku celowego powinno zawierać wyczerpującą i rzetelną analizę okoliczności mających wpływ na wydane rozstrzygnięcie, w tym wskazanie i analizę okoliczności, które spowodowały odmowę przyznania pomocy lub ograniczenie jej zakresu.

Wyrok WSA w Białymstoku z 10 lutego 2015 r., sygn. akt II SA/Bk 1088/14

**Polski Komitet Pomocy Społecznej
Biuro Rady Naczelnej w Warszawie
ul. Wiejska 18/20
00-490 Warszawa**
tel.: (22) 621 58 77
tel.: (22) 629 37 43
tel.: (22) 629 63 26
fax.: (22) 628 20 25
e-mail: rn@pkps.org.pl
www.pkps.org.pl

POLSKI KOMITET POMOCY SPOŁECZNEJ powstał 15 października 1958 roku. Jesteśmy organizacją pozarządową. PKPS jest zarejestrowany jako stowarzyszenie charytatywne (nr KRS 0000041349). Działamy na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, a siedzibą naszych władz naczelnych jest Warszawa.

JESTEŚMY STOWARZYSZENIEM kształtującym postawy społeczne, sprzyjające bezpośredniemu uczestnictwu w działaniach na rzecz osób potrzebujących pomocy.

NASZĄ MISJĄ jest niesienie fachowej pomocy, udzielanie materialnego i organizacyjnego wsparcia oraz przywracanie nadziei i poczucia bezpieczeństwa ludziom znajdującym się w trudnych sytuacjach życiowych, w szczególności biednym, bezdomnym, samotnym i opuszczonym.